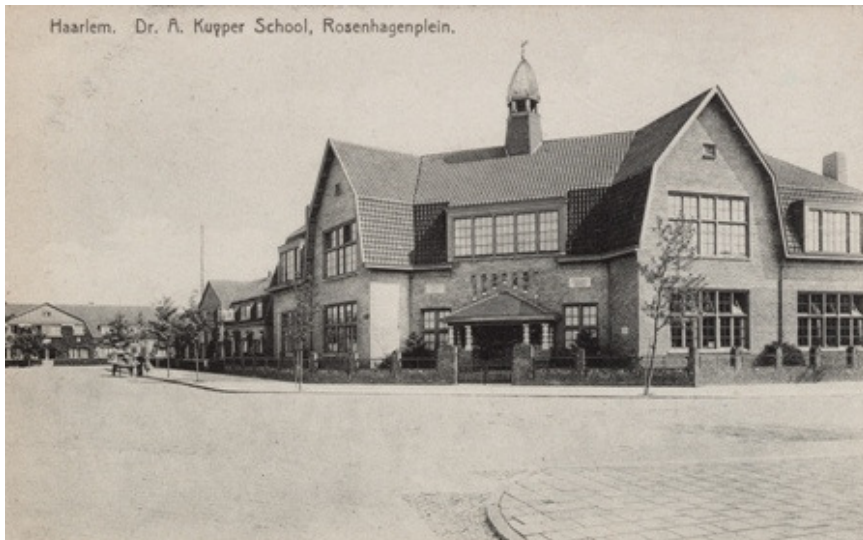

Dr. A. Kuijperschool

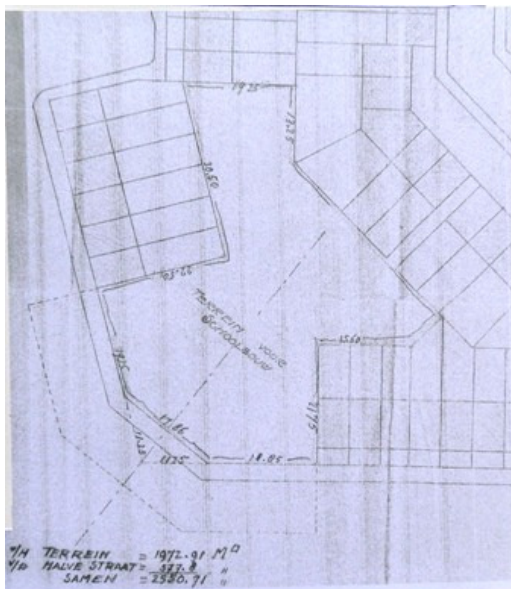

Vereniging tot Stichting en Instandhouding van Scholen met den Bijbel te Haarlem

Ook in Haarlem werd in 1860 een afdeling opgericht van de Vereniging Christelijk Nationaal Onderwijs. In 1878 volgde een wetsvoorstel dat vooral hogere eisen stelde aan de leerkrachten. Op zich niet overbodig in die tijd. Ook nu worden de kosten van een betere opleiding niet vergoed voor de Scholen met de Bijbel.

Dr. A. Kuyper organiseerde een landelijke volkspetitie tegen deze wet, welke door 300.000 mensen werd ondertekend, waaronder 800 Haarlemmers. Helaas had het geen effect en de wet werd aangenomen.

Mensen die meededen aan de petitie richtten in 1879 "de Unie" op die als doel had een jaarlijkse geldinzameling te houden voor de scholen met de Bijbel. Vanuit de landelijke beweging ontstonden ook kleinere lokale verenigingen die zich richtten op het oprichten van een school. Zo ontstond in Haarlem de "Vereniging tot Instandhouding van Scholen met den Bijbel in Haarlem". Een gulle gift van een anonieme schenker maakte het in 1885 mogelijk in de Antoniestraat een eerste Haarlemse School met de Bijbel te openen. In 1910 volgde uitbreiding toen de Stichting Noorderkerk het dan net opgeleverde schoolgebouw naast de eveneens net opgeleverde Noorderkerk in de Velsersstraat in bruikleen afstond.

Tekening van de locatie

H. KORRINGA,
ARCHITECT,
KANTOOR, ANTONIENSTRAAT 23,
HAARLEM, den 19 November 1918.
TELEFONNUMMER 202.

HAARLEM, den 19 November 1918.

T A X A T I E.

van de meubelen in de schoolgebouwen van de „Vereniging van Scholen met den Bijbel“ te Haarlem.
Deze taxatie is gebaseerd op de prijzen welke de meubelen heeten zouden kosten als zij nieuw kochten worden gekocht. aangeschaft.

School voor op-of afvoersproegenden:	
272 st. banken.....	5984.-
32 st. berden.....	1384.-
3 st. kasten.....	230.-
10 st. kassels.....	700.-
14 st. tafels.....	180.-
20 st. stoelen.....	200.-
2 st. leeshorden.....	100.-
Lampen.....	725.-
Gordijnen.....	800.-
Overlijnd, platenbakken, klompenbakken, traven, schil- derijen, vandenbakken, turfbakken, papierbakken & ladders	945.-
	f. 11465.-
Chr. School voor de veranderen stand:	
261 st. banken.....	5742.-
27 st. berden.....	840.-
10 kasten.....	200.-
12 kassels.....	1800.-
10 tafels.....	140.-
25 stoelen.....	250.-
2 leeshorden.....	100.-
1 stel paas.....	50.-
1 st. meubelhouder kast.....	100.-
Schilderijen.....	100.-
1 st. spjel.....	130.-
Vandenbakken.....	200.-
Lampen.....	770.-
Gordijnen.....	840.-
Traven, ladders, turfbakken, vloerlijnd en vanders.....	172.-
	f. 12422.-
Woorderpaasool:	
126 st. banken.....	2698.-
32 st. berden.....	980.-
Kassels.....	1400.-
st. leeshorden.....	140.-
9 st. stoelen.....	90.-
1 stel paas.....	25.-
7 st. vandenbakken, 7 vandenbakken, vloerlijnd, ladders.....	800.-
1 stel en 1 klok.....	400.-
20 st. gordijnen.....	200.-
Zou het bedrag waarvoor de gebouwen verankerd zijn ongeveer 25 f. 2072.- zo zou moeten zijn als voor den oorspronkel. om bij een eventuele brand, direct tot herbouw kunnen overgaan.	

offerte voor schoolmeubilair enz.

De bouwkosten van school en kerkgebouw waren zo hoog dat er geen geld overbleef voor schoolmeubilair en exploitatie.

Daarom nam de “Vereniging voor Scholen met den Bijbel” de verplichting op zich om in hun gebouw protestants christelijk onderwijs te gaan geven. Hoewel de Kleverparkbuurt toen al Haarlems grondgebied was geworden en het dus om een Haarlemse school ging, was het wel de school waar veel Schotenaren van Protestantse afkomst naar toe gingen. Tien jaar later, in 1920, nam de vereniging ook het beheer van het schoolgebouw over.

Halverwege de 19^e eeuw was er in het katholieke boerendorp niets te merken van de “schoolstrijd” die op dat moment landelijk gaande was voor rechtsgelijkheid binnen het onderwijs. Al vanaf 1806 bestond er een schoolwet die voorzag in geldelijke steun voor het oprichten van een staatsschool. De aanvullende schoolwet van der Bruggen van 1857 bepaalde dat scholen van staatswege bekostigd werden maar op voorwaarde dat er: *“hoogstens christelijke maatschappelijke deugden mochten worden aangeleerd maar beslist niet dogmatisch mocht zijn”*.

Deze wet maakte de stichting van een school met de Bijbel, waar les gegeven wordt op grond van de Bijbelse beginselen, wel mogelijk maar deze scholen kregen geen geldelijke staatssteun. De regering en gemeentes wilden vooral niet teveel invloed van dominees en pastoors en nu deze scholen met de Bijbel wel schoolgeld moesten vragen (ze kregen immers geen staatssteun) en andere scholen niet, dacht men dat dit bijzondere onderwijs snel zou verdwijnen. De inwoners van Nederland met een christelijke levenswijze legden zich hier niet bij neer en eisten onder leiding van een aantal voorvechters als Groen van Prinsterer en Dr. Kuyper ook geld voor hun scholen met de Bijbel want de staatskas werd ook mede door hen gevuld. Groepen uit de bevolking, die voorheen niet met politiek bezig waren, mengden zich in “de schoolstrijd”.

Vereniging Groen van Prinsterer voor lager Onderwijs op Gereformeerde grondslag.

De Haarlemse steunbetuigers van de volkspetitie van 1878 richtten zelf een “Locaal Comité” op om geld bijeen te krijgen voor de bouw van de Nederlands hervormde Gemeente en van de “Christelijk gereformeerde Gemeente”. Hieruit komt de “Vereniging Groen van Prinsterer voor Lager Onderwijs op Gereformeerde Grondslag” voort. Daarmee kreeg Haarlem twee verenigingen die zich inzetten voor een school met de Bijbel. De schoolstrijd was voorbij toen een wetswijzing in 1917 de volledige gelijkstelling van het lager onderwijs vastlegde, waardoor alle lagere scholen voor rijks- en gemeente bekostiging in aanmerking kwamen. Ook de beide Haarlemse verenigingen maakten hier dankbaar gebruik van en al snel werden zelfs twee scholen tegelijk opgericht. Deze scholen kwamen in de kinderrijke nieuwe buurten in de gemeente Schoten, want in die tijd was het gebruikelijk dat er “zieltjes” moesten worden gewonnen “ter verspreiding van het woord”. Die hoopte men te vinden onder de vele nieuwe bewoners die zich in Schoten vestigden.

De gereformeerde gelovigen krijgen in de nieuwe Patrimoniumbuurt een school die vernoemd werd naar een van de voorvechters van de school met de Bijbel: Dr. A. Kuyper. En de gelovigen van hervormde gezindte kregen een school aan de Hertzogstraat, de Willem de Zwijgerschool.

In de muur van de school zijn gevelstenen geplaatst ter herdenking aan de opening.

De Dr. A. Kuyperschool Voor gereformeerd onderwijs

Een klas uit 1921

gevel van de markante entree

Aan de Noordoostelijk kant van de Haarlemse bolwerken werd in de jaren 1921-1925 een bijzondere buurt gebouwd door de gereformeerde woningbouwvereniging Patrimonium. Alle woningen in de buurt werden als één geheel ontworpen volgens de Engelse tuinstad gedachte. Deze stroming in de bouwarchitectuur ging uit van de bouw van woningen in Engelse Cottage bouwstijl, die aan de rand van bestaande steden werden ontwikkeld, om zo een overgang te maken tussen het platteland en de stad. Ook moesten deze tuinstadwijken zorgen voor een beter verbond met de natuur en een beter sociaal contact tussen de bewoners. De wijk werd gebouwd op de gronden van de vroegere boom- en bloemkwekerij “Rozenhage” van de familie Zoicher.

Het ontwerp van de buurt werd gemaakt door de architecten T.J.Kuypers en A.U. Ingwersen. Ook het schoolgebouw voor de Dr. A. Kuyperschool was een ontwerp van T.J. Kuipers. De officiële eerste steen voor de school werd op 31 oktober 1921 gelegd door de voorzitter van het bestuur van de vereniging Groen van Prinsterer, Ds. D. Datema. De school werd in 1922 in gebruik genomen. Ook vandaag de dag (2011) is dit monumentale gebouw nog in gebruik als school. Nu biedt het onderdak aan de leerlingen van de Willem van Oranjeschool.

26 APR 1927
1927

VEREENIGING TOT STICHTING
EN INSTANDHOUDING VAN SCHOLEN MET DEN BIJBEL TE HAARLEM.

ALS RICHTSPERKONK. STIPENDIUM BIJ KON. BESL. VAN 15 FEBR. 1863 NO. 14. 31 MAART 1868 NO. 18.
30 NOV. 1872 NO. 30 EN 12 JULI 1880 NO. 76.

REGISTRARIS
GEO. OUDER GRACHT 21
POSTBUS 59275
HAARLEM.

VERZONDEN DOOR
POSTBUS 23 APR 1927
O. v. 14 n. 11/11

HAARLEM, 26 April 1927

Van Heeren Voorgemeten en Welken
van Scholen.

Edel. Heeren Heeren,

Naar aanleiding van het onderzoek met Heer
Kroep, heb ik de eer u te berichten, dat door onze
vergadering, ten behoeve der Millioen de Zingervoorraad, een bedrag
1927 is betaald.

aan salaris voor personeel oek. verzekering	ƒ 159,75
. 15% % pensioenpremie	. 29,75
	Totaal ƒ 189,50

Intersamen word in 1927	. 150,31
zoodat onze Vereeniging nog te goed heeft	ƒ 39,19

Met alle eerbied,

H. v. d. V.
penningmeester

